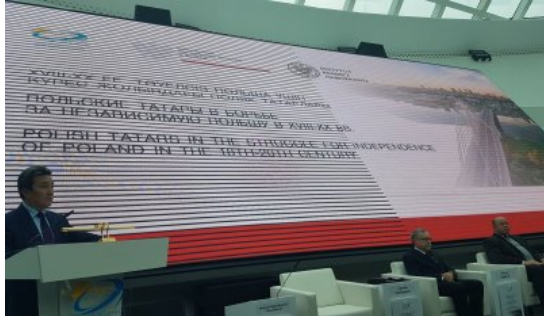
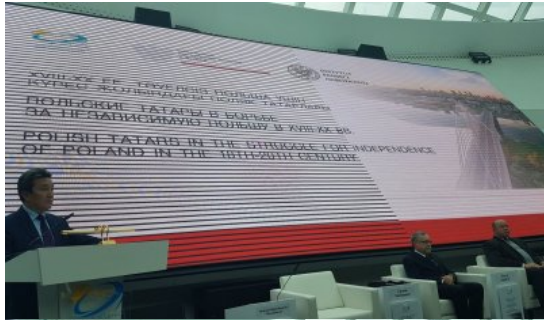

Instytut Pamięci Narodowej

<http://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/59683,Otwarcie-wystawy-Dla-Niepodleglej-Tatarzy-w-walce-o-wolna-Polske-w-XVIII-XX-w-Kaz.html>
2019-05-26, 01:02

Otwarcie wystawy „Dla Niepodległej. Tatarzy w walce o wolną Polskę w XVIII-XX w.” - Kazachstan, 8-10 października 2018

W dniu 8 października br. w bibliotece prezydenckiej w Astanie – stolicy Kazachstanu, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej prof. dr hab. Selim Chazbijewicz oraz dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr hab. Piotr Kardela dokonali uroczystego otwarcia wystawy „Dla Niepodległej. Tatarzy w walce o wolną Polskę w XVIII-XX wieku”. Autorem ekspozycji jest dr Łukasz Lubicz-Łapiński z białostockiego oddziału Instytutu. Podczas uroczystości otwarcia wystawy rząd kazachski reprezentował wiceminister spraw zagranicznych Republiki Kazachstanu Roman Wasilenko. W otwarciu ekspozycji uczestniczyli także ambasadorzy: Ukrainy, Gruzji, Czech, I sekretarz ambasady Arabii Saudyjskiej, sekretarz ambasady USA, I sekretarz ambasady Azerbejdżanu. Otwarcie wystawy IPN stało się okazją do spotkania delegacji IPN z Polakami mieszkającymi w Astanie oraz z przedstawicielami miejscowego środowiska naukowego i akademickiego. Otwarcie ekspozycji poprzedziła sesja, którą zainaugurował dyrektor biblioteki prezydenckiej w Astanie Rakhimzhanov Amerkhan Muratpekovich. W czasie spotkania głos zabrali m.in.: posiadający korzenie tatarskie ambasador prof. dr hab. Selim Chazbijewicz, uprzednio związany ze środowiskiem naukowym Gdańsk i Olsztyn oraz miesięcznikiem „Debata”, poeta, autor licznych publikacji politologicznych, który podkreślił wagę uroczystości odbywającej się w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości; dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr hab. Piotr Kardela, który zaprezentował treść listu Prezesa IPN dr. Jarosława Szarka do uczestników spotkania, kreślący zasługi Tatarów w dziele odzyskania przez Polskę niepodległości; zastępca dyrektora BEN IPN dr Waldemar Brenda, który mówił o polskich dążeniach wolnościowych w XX w., nawiązujący też do walki Kazachstanu o niepodległość; przedstawiciele społeczności tatarskiej w Kazachstanie, w tym poseł Sayapova Zukhra Aleutdinovna reprezentująca Tatarsko-Baszkirskie Centrum Kultury. Spotkaniu towarzyszyło duże zainteresowanie radia, prasy i telewizji, które jeszcze tego samego dnia relacjonowały całość wydarzenia.

9 października br. delegacja IPN odwiedziła Obóz Pracy dla Żon Zdrajców Ojczyzny, czyli sowiecki obóz pracy dla kobiet w Ałżir, nieopodal Astany. Przez piekło tego obozu przeszło około 18 tys. kobiet, z których 800 zostało zamordowanych lub zginęło z wycieńczenia lub mrozu. W obozie Ałżir więzionych było też 40 tys. dzieci. 1500 z nich przyszło na świat za drutami. W okresie stalinowskim przetrzymywane tu były również Polki. Wiele z nich zostało zaprezentowanych na wystawie stałej w muzeum znajdującym się na terenie dawnego obozu. Przedstawiciele delegacji IPN wraz z ambasadorem Selimem Chazbijewiczem, po spotkaniu z dyrektorem muzeum i zapoznaniem się z ekspozycją o komunistycznych zbrodniach, zapalili znicz przy płycie upamiętniającej polskie ofiary sowieckich represji oraz pokłonili się pod Łukiem Cierpienia.

10 października br. na Euroazjatyckim Narodowym Uniwersytecie im. L.N. Gumilowa w Astanie odbyło się spotkanie przedstawicieli IPN z Polakami z Astany, przedstawicielami środowiska naukowego oraz ze studentami polonistyki. Spotkaniu przewodniczyła dziekan Wydziału Filologii prof. Sholpan Zharkynbekova. Dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr hab. Piotr Kardela przedstawił strukturę i działalność IPN. Zastępca dyrektora BEN IPN dr Waldemar Brenda omówił działalność Instytutu w związku z rocznicą stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości oraz przedstawił skalę komunistycznych represji wobec narodu polskiego. Dr Łukasz Lubicz-Łapiński zaprezentował problematykę udziału Tatarów w walce o niepodległość Polski. Naczelnik OBEN w Białymstoku dr Paweł Warot mówił o deportacjach Polaków do Kazachstanu, gehennie zesłańców, jak również sowieckiej okupacji Polski po zakończeniu II wojny światowej. Wystąpienie pracowników IPN było asumptem do ożywionej dyskusji. Część słuchaczy ze strony kazachskiej po raz pierwszy usłyszała o realiach i specyfice powojennej sowieckiej okupacji Polski, współpracy niemiecko-sowieckiej do 1941 r., czy brutalności zwalczania polskich dążeń niepodległościowych w XX w. Podsumowując spotkanie dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku Piotr Kardela przekazał na ręce dziekan Zharkynbekovej wydawnictwo IPN o prezydentach RP na uchodźstwie, którego tematyka była udokumentowanym dowodem na brak wolności w Polsce po 1945 r. Spotkanie było okazją do interesujących rozmów z nauczycielami języka polskiego i przedstawicielami polskiej diaspory w Kazachstanie.